

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS AMŽIAUS PAGRINDU UAB „BALTIJOS KLINTIS“ DARBO SKELBIME TYRIMO

2021 m. gegužės 18 d. Nr. (21)SN-52)SP-16
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2021 m. balandžio 6 d. buvo gautas pareiškėjo (asmens duomenys Tarnybai žinomi; toliau – Pareiškėjas) 2021 m. balandžio 3 d. skundas dėl galimai amžiaus pagrindu diskriminuojančio darbo skelbimo, publikuoto Akmenės rajono laikraštyje „Vienybė“ (toliau – Laikraštis). Skunde rašoma, kad 2021 m. kovo 31 d. Laikraštyje Nr. 25 (8422) buvo patalpintas skelbimas dėl darbo, kurio tekstas „Įmonei Ventoje reikalingas sunkvežimio pensijinio amžiaus vairuotojas. Darbas Lietuvoje. Kategorija ir 95 kodas – būtini. Tel. (8-686) 22063“ (citos kalba netaisyta). Pareiškėjas teigia, kad tai pažeidžia jo lygias galimybes, kadangi jis nėra pensinio amžiaus ir negali kandidatuoti į siūlomą poziciją.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Birutė Sabatauskaitė (toliau – Lygių galimybių kontrolierė) 2021 m. balandžio 12 d. raštu Nr. (21)SN-52)S-167 kreipėsi į Laikraštį ir paprašė pateikti informaciją: darbo skelbimo publikavimą užsakiusios įmonės duomenis (įmonės pavadinimą ir kontaktus).

Vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Lygių galimybių kontrolierė 2021 m. balandžio 16 d. raštu Nr. (21)SN-52)S-182 pakartotinai kreipėsi į Laikraštį ir paprašė pateikti darbo skelbimo užsakiusio asmens duomenis (vardą ir pavardę), taip pat užsakymo ir apmokėjimo už jį dokumentus.

Vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Lygių galimybių kontrolierė 2021 m. balandžio 30 d. raštu Nr. (21)SN-52)S-213 kreipėsi į UAB „Baltijos klintis“ (toliau – Bendrovė) ir paprašė motyvuotai paaiškinti, ar Bendrovė užsakė darbo skelbimą Laikraštyje; kas atsakingas už darbo skelbimo publikavimą Laikraštyje; ar į siūlomas sunkvežimio vairuotojo pareigas yra priimami tik pensinio amžiaus asmenys; jei taip – dėl kokių priežasčių; ar darbuotojas į siūlomas pareigas jau yra priimtas; jei taip – paprašyta nurodyti jo amžių.

Taip pat paprašyta pateikti kitą su tyrimu susijusią informaciją.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Laikraštis 2021 m. balandžio 12 d. el. paštu paaiškino, kad susisiekt su užsakovu telefonu ir užsakovas nepanoro teikti duomenų, nes skelbimą užsakė kaip privatus asmuo. Laikraštis teigė, kad daugiau informacijos apie užsakovą, išskyrus telefono numerį, neturi.

Tarnyboje 2021 m. balandžio 19 d. buvo gautas Laikraščio 2021 m. balandžio 19 d. raštas Nr. 1, kuriuo Laikraštis pakartojo tą pačią informaciją, kad turi tik užsakovo telefono numerį. Paprašius papildyti informaciją, 2021 m. balandžio 28 d. Laikraštis patikslino, kad darbo skelbimą atnešė privatus asmuo, už jį sumokėjo grynaisiais, už tai gavo kasos čekį. Dėl šios priežasties Laikraštis asmens duomenų nesiteiravo. Laikraštis nurodė turimą užsakovo telefono numerį – 8 686 22063. Pažymėtina, kad numeris sutapo su nurodytu darbo skelbime.

Pažymėtina, kad nurodytas telefono numeris, pagal interneto tinklalapio www.baltickalk.lt/kontaktai/ skelbiamą informaciją, yra UAB „Baltijos klintis“ (toliau – Bendrovė) direktoriaus A. J. Pagal Bendrovės skelbiamą informaciją, Bendrovės gamyba vykdoma Ventoje, Akmenės rajone.

Tarnyboje 2021 m. gegužės 10 d. buvo gautas Bendrovės 2021 m. gegužės 4 d. raštas „Rašytiniai paaiškinimai“, kuriuo buvo pateiktas atsakymas į Tarnybos pateiktus klausimus.

Bendrovė pranešė, kad apgailestauja dėl susidariusios padėties. Bendrovė teigia esanti socialiai atsakinga, darbuotojų ir kandidatų į laisvas darbo vietas diskriminavimu neužsiimanti bendrovė. Darbo skelbimo (publikuoto Laikraštyje) turinys niekaip nesusijęs su Bendrovės tikslais ir puoselėjamomis vertybėmis. Bendrovė teigė, kad situacija taip susiklostė dėl žmogiškosios klaidos ir neapsižiūrėjimo, bei pažymėjo, kad nė vieno asmens diskriminuoti nesiekė ir nesiekia.

Bendrovė pranešė, kad kreipėsi į Laikraštį siekiant patalpinti darbo skelbimą apie tai, kad ieškoma darbuotojo. Užduotis buvo pavesta Bendrovės darbuotojui R. K. Darbuotojui buvo pavesta kreiptis į Laikraštį su darbo skelbimu, pagal kurį ieškoma sunkvežimio vairuotojo, turinčio reikiamą kategoriją ir vairuotojo pažymėjime įrašytą Europos Bendrijos kodą (95). Atsižvelgiant į tai, kad darbuotojas veikė Bendrovės interesais, Bendrovė atsakomybės nevengia ir teigia, kad yra atsakinga už darbo skelbimo publikavimą.

Bendrovė paaiškino, kad į siūlomas pareigas įdarbinama ne pagal kandidatų amžių, o pagal turimą kvalifikaciją ir asmenines bei darbinės savybes, tinkamas eiti pareigas (įgūdžiai, darbo patirtis, pakankamų žinių turėjimas pareigoms atlikti).

Bendrovė pranešė, kad darbuotojas dar nėra priimtas.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Tyrimo metu buvo vertinama, ar Bendrovė, publikuodama darbo skelbimą Laikraštyje ir nurodydama, kad darbas yra siūlomas pensinio amžiaus darbuotojams, nepažeidė Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatų, pagal kurias skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 4 ir 7 punktuose nustatytus atvejus.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, 3 politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios

apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi, Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Analogiškos nuostatos numatytos atitinkamose Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 ir 9 dalyse.

Nagrinėjamu atveju Laikraštyje 2021 m. kovo 31 d. (Nr. 25 (8422)) buvo publikuotas darbo skelbimas: „Įmonei Ventoje reikalingas sunkvežimio pensijinio amžiaus vairuotojas. Darbas Lietuvoje. Kategorija ir 95 kodas – būtini. Tel. (8-686) 22063“. Šiame darbo skelbime nurodyta, kad darbas siūlomas pensinio amžiaus asmenims, taigi darbo skelbime nurodyta pirmenybė amžiaus pagrindu.

Pažymėtina, kad nurodytas telefono numeris, pagal interneto tinklalapio www.baltickalk.lt/kontaktai/ skelbiamą informaciją, yra Bendrovės direktoriaus A. J. Pagal Bendrovės skelbiamą informaciją, Bendrovės gamyba vykdoma Ventoje, Akmenės r. (darbo vieta pagal darbo skelbimą). Bendrovė savo 2021 m. gegužės 4 d. rašte pripažino, kad užsakė darbo skelbimo publikavimą Laikraštyje, bet, kaip teigė Bendrovė, įdedant darbo skelbimą įsivėlė žmogiškoji klaida ir atsirado žodžiai „pensijinio amžiaus“.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio nuostatas skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 4 ir 7 punktuose nustatytus atvejus.

Minėtame Bendrovės darbo skelbime nurodyta, kad darbas siūlomas pensinio amžiaus asmenims, taigi darbo skelbime yra nurodyta pirmenybė amžiaus pagrindu. Pagal Socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto tinklalapyje¹ teikiamą informaciją, 2021-ais metais vyrų pensinis amžius yra 64 metai 2 mėnesiai, o moterų – 63 metai 4 mėn. Pagal darbo skelbimo turinį galima suprasti, kad darbas yra siūlomas tik vyresniems negu pirmiau nurodyta asmenims. Konstatuotina, kad dėl darbo skelbimo turinio jaunesni negu pirmiau nurodyta asmenys patenka į mažiau palankią padėtį dėl savo amžiaus, yra atgrasomi kreiptis dėl siūlomų sunkvežimio vairuotojo darbo pareigų, taigi tiesiogiai diskriminuojami amžiaus pagrindu.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 1 punkto nuostatas, tiesiogine diskriminacija nėra laikomi įstatymų nustatyti apribojimai dėl amžiaus, kai tai pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis. Amžiaus reikalavimai vairuotojams yra numatyti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme. Pagal Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 10 ir 11 punkto nuostatas, minimalus amžius, nuo kurio leidžiama įgyti teisę vairuoti motorines transporto priemones, jų junginius su priekabomis ir galima išduoti vairuotojų pažymėjimus: C kategorija – 21 metai, išskyrus asmenis, kurie nustatyta tvarka yra įgiję pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius; CE kategorija – 21 metai, išskyrus asmenis, kurie nustatyta tvarka yra įgiję pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius. Pažymėtina, jog nėra nustatyta įstatymų, kuriais būtų numatyta, kad sunkvežimio vairuotojo pareigas gali atlikti tik pensinio amžiaus asmenys.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalies 7 punkto nuostatas, tiesiogine diskriminacija nėra laikomi tokie atvejai, kai dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tam tikra žmogaus savybė yra esminis ir lemiamas profesinis reikalavimas, o šis tikslas yra teisėtas ir reikalavimas yra proporcingas. Atsižvelgiant į tai, kad nėra objektyvių priežasčių, galinčių lemti tai, jog sunkvežimio vairuotojo darbo funkcijos gali atlikti tik pensinio amžiaus asmenys, nėra pagrindo teigti, kad šiuo atveju amžius yra būtinas (neišvengiamas) ir lemiamas profesinis reikalavimas.

Konstatuotina, kad Bendrovės darbo skelbime, publikuotame 2021 m. kovo 31 d. Laikraštyje Nr. 25 (8422), dėl sunkvežimio vairuotojo pareigų buvo nepagrįstai išskirta viena amžiaus grupė (pensinio amžiaus asmenys), taigi kiti siekiantys įsidarbinti asmenys (įskaitant Pareiškėją) atitinkamai patenka į mažiau palankią padėtį, vadinas, Bendrovės darbo skelbimu asmenys yra tiesiogiai diskriminuojami amžiaus pagrindu. Šiais veiksmais Bendrovė padarė Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio reikalavimų pažeidimą.

---

¹ <https://www.sodra.lt/lt/senatves-pensijos-amziaus-lentele>.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostatas lygių galimybių kontrolierius teikia išvadas ir rekomendacijas bet kokiais su diskriminacija susijusiais klausimais dėl šio įstatymo įgyvendinimo, vykdo prevencinę ir švietėjišką veiklą, lygių galimybių užtikrinimo sklaidą. Remiantis Lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostatomis Laikraščiu rekomenduotina papildomai atkreipti dėmesį į jiems publikuoti pateikiamų darbo skelbimų turinį ir atsisakyti publikuoti tokius skelbimus, kurie prieštarauja Lygių galimybių įstatymo ar kitų įstatymų nuostatomis.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 6 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti Bendrovę dėl padaryto Lygių galimybių įstatymo 11 straipsnio pažeidimo.
2. Su Sprendimu supažindinti Pareiškėją, Laikraštį ir Bendrovę.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Birutė Sabatauskaitė